

Handläggare

Jonas Tolf
Telefon: 08-508 28 943

Till

Miljö- och hälsoskyddsnamnden
2013-08-27 p. 16

Remiss av promemorian förslag till genomförande av energieffektiviseringsdirektivet i Sverige

Remiss från Kommunstyrelsen, Dnr: 000990/2013

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna och överlämna förvaltningens utlåtande som svar på remissen
2. Justera beslutet omedelbart

Gunnar Söderholm
Förvaltningschef

Gustaf Landahl
Avdelningschef

Sammanfattning

Näringsdepartementets promemoria avser införande av energieffektiviseringsdirektivet i svensk lag. Enligt direktivet ska stora företag göra energikartläggningar. Till stora företag räknas exempelvis offentliga organisationer såsom kommuner. Promemorian föreslår därför införandet av en ny lag om energikartläggning i stora företag.

Förvaltningen saknar en analys i promemorian av hur direktivets krav skulle kunna införas i befintlig miljölagstiftning. Förvaltningen anser att företagets egna personalresurser, om de är ackrediterade, bör kunna användas för energikartläggningar samt att energieffektiviseringsåtgärder utifrån bästa tillgängliga teknik bör identifieras i kartläggningarna, inte bara för tillfället kostnadseffektiva åtgärder. Baserat på bästa tillgängliga teknik

Plan och miljö

Fleminggatan 4
Box 104 20
Telefon 08-508 28 943
Växel 08-508 28 800
jonas.tolf@stockholm.se
www.stockholm.se

väljs sedan de mest kostnadseffektiva åtgärderna i samband med att åtgärder ska genomföras.

Promemorian föreslår införande av ny lag om energimätning (kyla/värme och tappvarmvatten) i byggnader. Enligt direktivet och förslaget till ny lag ska mätning av tappvarmvatten och den energi som används för att påverka inomhusklimatet i en lägenhet mätas.

För befintliga byggnader ska system för individuell mätning och debitering installeras om det är tekniskt genomförbart och kostnadseffektivt. Vid nybyggnation och ombyggnader där en väsentlig ändring av en installation genomförs ska individuell mätning införas utan krav på kostnadsnyttoanalys.

Förvaltningen anser att skrivningen är direkt kontraproduktiv och om möjligt bör ändras så att samma tolkning som för befintliga byggnader som inte ska byggas om kan göras vid nyproduktion och ombyggnad, d.v.s. att mätning ska baseras på kostnadsnyttoanalys.

I promemorian anges att befintligt stöd till energi- och klimatrådgivning samt energieffektiviseringsstödet till kommuner och landsting är viktiga delar av direktivets krav på statliga främjandeinsatser. Förvaltningen delar denna syn men menar också att dessa bidrag måste anpassas till kommunernas storlek. Rapporteringskraven för det senare stödet måste dock förenklas och bli mindre detaljerat.

Energimyndigheten föreslås få i uppdrag att utforma insatser som gör att banker och andra finansinstitut får information om möjligheter att delta i finansieringen av åtgärder för energieffektivisering. Förvaltningen anser att det är mycket viktigt att Energimyndighetens kommande uppdrag leder till konkreta insatser som skapar ekonomiska möjligheter för framför allt bostadsrättsföreningar och små fastighetsägare att vidta energieffektiviseringsåtgärder.

Bakgrund

Förvaltningen har fått Näringsdepartementets promemoria med förslag till införande av energieffektiviseringsdirektivet i Sverige på remiss från Kommunstyrelsen. Remisstiden sträcker sig till

den 30 augusti 2013. Remissvaren ska senast ha inkommit till Näringsdepartementet den 16 september 2013.

I promemorian lämnas förslag till den lagstiftning som behövs för att genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG1. I promemorian föreslås fyra nya lagar införas; lag om energikartläggning i stora företag, lag om frivillig certifiering för vissa energitjänster, lag om energimätning i byggnader och lag om vissa kostnads-nyttoanalyser på energiområdet. Vidare föreslås ändringar i jordabalken, miljöbalken, bostadsrättslagen (1991:614), ellagen (1997:857), lagen (2002:93) om kooperativ hyresrätt, naturgaslagen (2005:403) och fjärrvärmelagen (2008:263).

Promemorian innehåller också genomgångar och bedömningar av de artiklar som inte bedöms föranleda någon lagstiftning. Bestämmelserna föreslås i huvudsak träda i kraft den 1 juni 2014.

Förvaltningens yttrande berör främst:

- Förslag till lag om energikartläggning i stora företag
- Förslag till lag om energimätning i byggnader
- Främjande genom användarupplysning, information och utbildning
- Främjande av åtgärder för ökad energieffektivitet i kommuner och landsting.

Näringsdepartementets promemoria kan laddas ner via <http://www.regeringen.se/content/1/c6/21/38/38/5728a468.pdf>.

Energieffektiviseringsdirektivet kan laddas ned via <http://www.energiradgivarna.com/uploaded/eed-direktivet-pa-svenska.pdf>

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen lämnar synpunkter och förslag på nedanstående valda delar av Näringsdepartementets remiss av promemorian *Förslag till genomförande av energieffektiviseringsdirektivet i Sverige*.

Förslag till lag om energikartläggning i stora företag

Enligt direktivet är det stora företag som ska göra en energikartläggning. Beteckningen företag avser även organisationer som i allmänhet inte benämns företag i Sverige, exempelvis offentliga organisationer såsom kommuner.

Definitionen av stora företag är sådana som sysselsätter fler än 250 personer och som har en årsomsättning som överstiger 50 miljoner EUR eller en balansomsättning som överstiger 43 miljoner EUR per år.

Förvaltningen anser att förslaget till lag motsvarar direktivets krav på energikartläggningar (energibesiktningar i direktivet) och energiledningssystem. Förvaltningen har dock följande synpunkter.

Personen som gör energikartläggningen ska vara certifierad och oberoende

Promemorian

Direktivet anger att energikartläggningarna som genomförs i stora företag ska göras av en kvalificerad och/eller ackrediterad expert eller genomföras och övervakas av oberoende myndigheter enligt nationell lagstiftning.

I promemorian föreslås att det är lämpligt att införa i svensk rätt att kartläggningarna ska göras av en kvalificerad och/eller ackrediterad expert. Sådana krav finns redan inom ramen för energideklarationssystemet där det i lagen (2006:985) om energideklaration för byggnader anges att en energideklaration ska upprättas av en oberoende expert d.v.s. en person som är oberoende i förhållande till sin uppdragsgivare och har särskild sakkunskap om energianvändning och inomhusmiljö i byggnader.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen instämmer i att kartläggningarna ska göras av en kvalificerad och/eller ackrediterad expert. Förvaltningen delar dock inte uppfattningen att det måste vara en oberoende expert som utför kartläggningen.

Många företag har byggt upp egen energiexpertis och har ett integrerat energieffektiviseringsarbete i sin verksamhet. Att istället tvingas att använda extern expertis leder till onödiga kostnader och riskerar även att leda till lägre kvalitet då externa experter sällan har lika hög kunskap om företagets verksamhet och processer som företagets egen organisation. Det finns många exempel på energideklarationer med mycket låg kvalitet som utförts av oberoende experter.

Direktivet ger i artikel 8.1 andra stycket möjlighet till att använda interna experter. Direktivets lydelse:

”De energibesiktningar som avses i första stycket får göras av interna experter eller energibesiktningsmän, under förutsättning att den berörda medlemsstaten har infört ett system för kvalitets-säkring och kvalitetskontroll som i lämpliga fall kan inbegripa ett årligt slumpmässigt urval av minst en statistiskt signifikant procentandel av samtliga energibesiktningar som de gör.”

Direktivets artikel 8.6 anger att stora företag som har energi- eller miljöledningssystem som är certifierade av oberoende organ i enlighet med tillämpliga standarder och som uppfyller direktivets minimikriterier undantas från kravet på energikartläggning. Denna regel har även införts i lagstiftningens 5§.

Energi- och miljöledningssystem byggs ofta upp av intern expertis i företagen. Att ha ett krav på oberoende expertis motsäger direktivets artikel 8.6 liksom 5 § i förslag till Lag om energikartläggning i stora företag.

Förvaltningen anser således att det är förenligt med direktivet att använda intern expertis för att genomföra energikartläggningar och att lagen om energikartläggningar i stora företag ska utformas så att det blir möjligt att använda intern expertis för kartläggningarna.

Energikartläggningens innehåll

Promemorian

I promemorian anges att en energikartläggning ska innehålla både uppgifter om byggnadens eller byggnadernas energianvändning och verksamhetsenergi. Transporternas energianvändning ska ingå. Alla uppgifter ska vara aktuella och spårbara samt upp-

mätta där detta är möjligt. Översynen ska vara ingående och åtgärdsförslagen ska, när det är möjligt, bygga på en analys av livscykelkostnaderna. Kostnadseffektiva energibesparingsmöjligheter ska anges och kartläggningen ska ge en tillförlitlig bild av verksamhetens totala energiprestanda och göra det möjligt att identifiera de viktigaste möjligheterna till förbättringar.

Vidare anges att flertalet av direktivets krav på energikartläggningens innehåll bör genomföras på förordningsnivå eller genom myndighetsföreskrifter. Vissa centrala delar av kraven bör dock framgå av lagen. Det handlar om att energikartläggningen ska omfatta en ingående översyn av energianvändningen i företaget och förslag på kostnadseffektiva åtgärder såväl för att spara energi som för att effektivisera energianvändningen.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen noterar att promemorian bedömer att företagens egenkontroll enligt miljöbalken inte kan betraktas som tillräcklig för att omfatta kraven på energikartläggning. Förvaltningen delar bedömningen att tillämpningen av egenkontroll enligt miljöbalken i dagsläget inte kan betraktas som tillräcklig för att fullt ut uppfylla kraven i direktivet. Kontroll och uppföljning av energianvändning ska dock vara en del av ett företags egenkontroll.

Förvaltningen vill understryka att vissa fastigheter m.m. kommer att beröras av tre olika regelverk avseende energieffektivitet, förutom den redan befintliga energideklarationen av byggnader de kommande energikartläggningarna samt kraven i 2 kap 5§ miljöbalken om hushållning med energi. För såväl myndigheter som företag, inte minst med tanke på resursanvändning, bör det klargöras hur redovisning och tillsyn för de olika regelverken ska förhålla sig inbördes. Tre separat utformade system avseende vad som ska redovisas och tillses riskerar att leda till att resurser i onödan får läggas på just redovisning och kontroll – resurser som istället kunnat användas för åtgärder.

Miljöbalkens 2 kap 5§ omfattar hushållning med energi och i Mark- och miljööverdomstolens dom M 10340-10 (2012-01-20) fastslås att miljöbalkstillsynen omfattar kontroll av att verksamhetsutövare uppfyller hushållningsprincipen som den tar sig uttryck i 2 kap. 5§ miljöbalken. Förvaltningen anser därför att det är en brist att promemorian saknar en analys av möjligheten

att integrera direktivets krav i miljöbalken och att en sådan möjlighet bör utredas. Inte minst då det redan finns ett system för lokal tillsyn av miljöbalkens efterlevnad.

Vad gäller transporter anser förvaltningen att vilka transporter som ska ingå i kartläggningen måste förtydligas. Är det t.ex. transporter inom företaget som avses eller även transporter av gods till och från företaget?

Vad gäller kartläggning av åtgärder bör inte lagen begränsas till kostnadseffektiva åtgärder. Kostnadseffektivitet för en åtgärd kan variera över tid och kan bero på andra faktorer än energieffektiviseringsåtgärden i sig. Exempel på det är att det i samband med en större byggnadsrenovering kan vara kostnadseffektivt att tilläggsisolera klimatskalet medan det inte är kostnadseffektivt vid mindre renovering av byggnader.

Promemorian tar delvis upp denna problematik och föreslår att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer även bör få ett bemyndigande att meddela föreskrifter om betydelsen av uttrycket kostnadseffektiv.

Förvaltningen anser att termen bästa tillgängliga teknik bör användas för att inte begränsa föreslagna åtgärder till vad som för stunden är att bedöma som kostnadseffektivt. Åtgärder ska först identifieras utifrån bästa möjliga teknik. Därefter, i samband med investeringar, görs sedan en analys av vilka åtgärder som ska genomföras baserat på de som är mest kostnadseffektiva. Bästa tillgängliga teknik används t.ex. inom miljörätten.

Kostnadseffektiviteten bör få avgöras av företagen vid den tidpunkt och under de förhållanden då kostnadseffektiviteten ska bedömas, t.ex. i samband med investeringar eller i samband med att tillsynsmyndigheten begär in uppgifter om kostnadseffektiva åtgärder med stöd av miljöbalken. Att i förväg och i samband med att man identifierar bästa tillgängliga teknik även beräkna kostnadseffektivitet för framtida tänkbara åtgärder riskerar leda till felaktiga ekonomiska bedömningar och att vissa tänkbara tekniska åtgärder utifrån bästa tillgängliga teknik inte identifieras.

Förvaltningen anser att en av de stora bristerna i energideklarationerna är just att kostnadseffektiva åtgärder ska identifieras och inte en bruttolista över åtgärder utifrån bästa tillgängliga teknik. En besiktningsman har i regel inte kompetens att avgöra

vad som är kostnadseffektivt i det enskilda fallet, t.ex. utifrån fastighetsägarens ekonomi.

Förvaltningen bedömer att en redovisning av åtgärder utifrån bästa tillgängliga teknik inte strider mot direktivet. I direktivets bilaga VI om minikriterier för energibesiktningar anges inte några krav på att redovisa kostnadseffektiva åtgärder och lagtexten bör därför inte begränsas till vad som för tillfället bedöms som kostnadseffektiva åtgärder.

Förslag till lag om energimätning i byggnader

Promemorian

Av promemorian framgår bl.a. att enligt bestämmelsen i direktivets artikel 9.1 ska medlemsstaten se till att slutanvändare av bl.a. fjärrvärme, fjärrkyla och tappvarmvatten så långt det är tekniskt möjligt, ekonomiskt rimligt och proportionerligt i förhållande till möjliga energibesparingar har individuella mätare. Sådana individuella mätare ska alltid tillhandahållas när en ny inkoppling görs i en ny byggnad eller större renoveringar genomförs. Tillämpningsområdet för kraven på mätning har utökats genom bestämmelsen i direktivets artikel 9.3 enligt vilken även flerfamiljshus och byggnader med flera användningsområden som har en central värme-/kylkälla omfattas.

Det framstår som att direktivet inte lämnar utrymme för medlemsstaterna att göra någon kostnads- och nyttoanalys över kraven när det gäller nybyggnad och större renovering. En sådan tolkning ligger naturligtvis mycket nära ordalydelsen. Även det sätt på vilket bestämmelsen omnämns i direktivets beaktandesatser (nr 30) talar starkt för att direktivet kräver att individuella mätare tillhandahålls vid nybyggnad och större renovering.

Promemorian konstaterar vidare att bestämmelsen i artikel 9.1. i direktivet ursprungligen infördes genom direktiv 2006/32/EG av den 5 april 2006 om effektiv slutanvändning av energi och energitjänster och om upphävande av rådets direktiv 93/76/EG (energitjänstedirektivet). Vid implementeringen av energitjänstedirektivet i denna del gjorde regeringen samma bedömning som den utredning som hade till uppdrag att föreslå åtgärder för att implementera direktivet, (Vägen till ett energieffektivare Sverige, SOU 2008:110), och ansåg att en kostnads- nyttoanalys skulle avgöra vilka krav som skulle ställas även vid nybyggnation

och renovering. Regeringen konstaterade när det gällde individuell mätning av värme att en teoretiskt lönsam effektiviseringspotential för flerbostadshus på mellan 2 och 4 TWh slutlig energi skulle kunna uppnås om samtliga svenska lägenheter i flerbostadshus skulle utrustas med individuell mätning och debitering. Samtidigt konstaterades att värmemätning är komplicerat och att värmetransmissionen medför problem att skapa en rättvis fördelning av kostnaderna. Sammanfattningsvis ansåg regeringen då att det inte fanns skäl att införa krav på individuell mätning och debitering av värme (prop. 2008/09:163 s. 134).

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen delar utredningen ”Vägen till ett energieffektivare Sverige” och regeringens syn att framför allt värmemätning är mycket komplicerat och att en kostnadsnyttoanalys ska vara avgörande för vilka krav som kan ställas på mätning.

Förvaltningen delar samtidigt promemorians tolkning av direktivet, d.v.s. att direktivtexten (artikel 9 1.b) anger att hänsyn till kostnadseffektivitet inte ska tas vid nybyggnation och i samband med ombyggnad.

I promemorian anges att kostnaderna för installation av mät- och debiteringssystem uppgår till mellan 2 500 och 8 000 kr per lägenhet. I branschen förekommer uppgifter om mellan 4 000 och 10 000 kr per lägenhet. Till det ska läggas drift- och administrationskostnader på mellan 350 och 800 kr per lägenhet och år.

Stockholms stad har som krav att energianvändningen när man bygger på stadens mark inte ska överstiga 55 kWh per m² och år. Energin fördelar sig på fastighetsel (10 kWh), tappvarmvatten (25 kWh) och värme (20 kWh). En minskning av värmeanvändningen med 10 procent för en lägenhet på 75 m² skulle ge en årlig besparing av 150 kWh motsvarande ca 150 kr. Även om en 20-procentig minskning skulle uppnås räcker det inte ens för att täcka de administrativa kostnaderna.

Även om byggnader byggs med sämre energiprestanda t.ex. enligt Boverkets nationella regler, (90 kWh per m² och år), torde mätning av värme inte vara kostnadseffektivt. Om man antar 35 kWh per kvadratmeter och år högre värmeanvändning relativt Stockholm stads krav med Boverkets regler så skulle 10 procents

minskad värmeanvändning ge en motsvarande besparing på ca 410 kr per år.

Förvaltningen anser att direktivets skrivning är olycklig och om möjligt bör ändras så att samma tolkning som för befintliga byggnader som inte ska byggas om kan göras, d.v.s. att mätning ska baseras på kostnadsnyttoanalys. Förvaltningen anser att förslaget är direkt kontraproduktivt genom att investeringar som skulle kunna användas för energibesparande åtgärder nu kommer att användas för mätningar som torde ha mycket ringa påverkan för att minska energianvändningen.

Mätning av tappvarmvatten är mindre tekniskt komplicerat än mätning av värme, men även för mätning av tappvarmvatten borde en kostnadsnyttoanalys ligga till grund för kravställandet.

I promemorian anges en besparing på 20 procent av tappvarmvattenförbrukningen vid införande av mätning. För en lägenhet på 100 kvadratmeter och en energianvändning för tappvarmvattenförbrukning på 25 kWh per m² och år skulle en tjugoprocentig besparing minska energianvändningen med 500 kWh per år, motsvarande ca 500 kr per år eller drygt 40 kr per månad. Hyran för en lägenhet på 100 m² i Stockholm ligger kring 9 000 – 15 000 kr/ månad. I nyproduktionsområden upp till 20 000 kr/mån. Räkneexemplet visar att det knappast torde finnas något ekonomiskt incitament som leder till en minskad tappvarmvattenförbrukning genom införande av mätning av tappvarmvatten.

Förvaltningen anser att de mest kostnadseffektiva åtgärderna för att minska tappvarmvattenanvändning handlar om tekniska åtgärder, t.ex. i form av snålspolande munstycken. Trots det ringa ekonomiska incitamentet kan det eventuellt finnas ett värde i att mäta tappvarmvattenförbrukning då det kan bidra till ökat medvetande hos hushållen om energianvändning och därigenom bidra till minskad användning. Särskilt om det kombineras med information till de boende.

Främjande genom användarupplysning, information och utbildning

Promemorian

I promemorian anges att direktivet i flera artiklar ställer krav på insatser för information, utbildning och rådgivning av slutanvändare av energi, däribland hushåll. Verksamhet med sådana insatser bedrivs redan i dag i form av kommunal energi- och klimatrådgivning, nätverk som har etablerats av Energimyndigheten m.m.

Promemorian framhåller att satsningen på regional samordning av rådgivarna genom de regionala energikontoren är en viktig framgångsfaktor som bland annat ökar genomslag och effektivitet i verksamheten, men även att det finns anledning att vidareutveckla rådgivningsverksamheten och i viss mån öka styrningen av den. Promemorian bedömer att direktivets artikel 17.4 redan är genomförd i Sverige genom Energimyndighetens arbete för informationsspridning och kunskapsuppbyggnad och genom den av staten finansierade kommunala energi- och klimatrådgivningen. Energi- och klimatrådgivningen är även central för genomförandet av artikel 14 och 15 i EU-direktivet om byggnaders energiprestanda samt av artikel 14 i EU-direktivet om främjande av förnybar energi. Promemorian anger också att den kommunala energi- och klimatrådgivningen måste förlängas.

Promemorian konstaterar att idag finns ingen information eller andra insatser riktade specifikt till banker och finansieringsinstitut. Eftersom medlemsstaterna ska uppmuntra att banker och andra finansinstitut får information om möjligheter att delta i finansieringen av åtgärder för energieffektivisering så bör Energimyndigheten ges i uppdrag att utforma insatser som gör att de involveras enligt direktivets syfte.

Promemorians samlade bedömning är att inga nya lagstiftningsinitiativ krävs utan befintlig verksamhet uppfyller kraven, ska fortsätta och i relevanta fall utvecklas.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen delar promemorians samlade bedömning är att inga nya lagstiftningsinitiativ krävs för att uppfylla direktivets krav.

Förvaltningen framhåller det regionala samarbetet mellan Stockholms läns samtliga kommuner samt Håbo kommun som ett gott exempel på utveckling och effektivisering av energi- och klimatrådgivningens verksamhet. Samtidigt understryker förvaltningen vikten av ett säkerställt långsiktigt statligt stöd för verksamheten istället för att som i dagsläget besluta om stöd för tvåårsperioder. Det kortsiktiga stödet motverkar att kommunerna kan bygga upp och behålla personal med tillräckligt hög kompetens.

Direktivets artikel 17.4 anger att medlemsstaterna ska, med deltagande av berörda aktörer däribland lokala och regionala myndigheter, främja lämpliga initiativ för information, ökad medvetenhet och utbildning för att informera medborgarna om fördelarna med och de praktiska detaljerna kring åtgärder för att förbättra energieffektiviteten. Promemorian bedömer att direktivets artikel 17.4 redan är genomförd i Sverige genom Energimyndighetens arbete för informationsspridning och kunskapsuppbyggnad och genom den av staten finansierade kommunala energi- och klimatrådgivningen.

Förvaltningen menar att om det ska vara möjligt att på ett i landet likvärdigt sätt uppfylla direktivets krav i artikel 17.4, så måste fördelningen av de statliga medlen avspegla kommunernas invånarantal. Detta eftersom direktivet handlar om information m.m. till medborgarna i kommunerna.

Tilldelningen av medel från Energimyndigheten för energi- och klimatrådgivning beräknas schablonmässigt utifrån hur många invånare som bor i kommunen. Grundbeloppet uppgår till 280 000 kr. Ett storstadstillägg betalas ut till Stockholm, Göteborg och Malmö och uppgår till 155 000 kr. För övriga kommuner gäller följande tilläggsbelopp. För kommuner med fler än 30 000 innevånare uppgår beloppet till 35 000 kr, för kommuner med fler än 60 000 innevånare till 65 000 kr samt för kommuner med fler än 100 000 innevånare till 105 000 kr.

Stockholms stad erhåller således 435 000 kronor per år från Energimyndigheten. Det motsvarar 0,49 kr per invånare (2012-12-31). Det är i särklass lägst i landet. Göteborg får 0,83 kr per invånare och Malmö 1,41 kr per invånare. Sveriges minsta kommun, Bjurholm, får 115,65 kr per invånare. Förvaltningen vill understryka behovet av att det kommunala bidraget för energi- och klimatrådgivning inte bara förlängs för att säkerställa långsiktighet utan även bättre anpassas till kommunernas invånarantal.

I direktivets artikel 17.1 anges att medlemsstaterna ska uppmuntra tillhandahållandet av information till banker och andra finansieringsinstitut om möjligheter att delta, också genom att skapa offentliga-privata partnerskap, i finansieringen av åtgärder för att förbättra energieffektiviteten.

Förvaltningen anser att kunskapsbrist och avsaknad av finansiella lösningar är de största orsakerna till att energieffektiviseringsåtgärder inte genomförs i det privata fastighetsbeståndet. Framför allt beroende på att fastighetsbeståndet till mycket stor del ägs av små företag och bostadsrättsföreningar. I Stockholm utgör andelen bostadsrättsföreningar drygt 50 procent av bostadsbebyggelsen. Förvaltningen anser därför att det är mycket viktigt att Energimyndighetens kommande uppdrag leder till konkreta insatser som skapar finansiella lösningar som underlättar för bostadsrättsföreningar och små fastighetsägare att vidta energieffektiviseringsåtgärder.

Främjande av åtgärder för ökad energieffektivitet i kommuner och landsting.

Promemorian

Promemorian konstaterar att i direktivets artikel 5.7 anges att medlemsstaterna ska uppmuntra offentliga organ, även på regional och lokal nivå att, med vederbörlig hänsyn tagen till deras respektive befogenheter och administrativa struktur,

- a) anta en energieffektivitetsplan, fristående eller som en del av en bredare klimat- eller miljöplan, som innehåller specifika mål och åtgärder för energibesparing och energieffektivitet, i syfte att följa den förebild som statliga

myndigheters byggnader utgör, i enlighet med artikel 5, punkterna 1, 5 och 6,

- b) införa ett energiledningssystem, inklusive energikartläggningar, som en del av planens genomförande,
- c) om lämpligt använda sig av energitjänsteföretag och avtal om energiprestanda för att finansiera renoveringar och genomföra planer för att bibehålla eller förbättra energieffektiviteten på lång sikt.

Vidare konstaterar promemorian att det av artikel 6.3 framgår att medlemsstaterna därtill ska uppmuntra offentliga organ på regional och lokal nivå att, med vederbörlig hänsyn tagen till respektive befogenheter och administrativa struktur, följa statliga myndigheters goda exempel genom att bara köpa produkter, tjänster och byggnader med hög energieffektivitetsprestanda. Medlemsstaterna ska även uppmuntra offentliga organ på regional och lokal nivå att, när de upphandlar tjänster med ett betydande energiinslag, bedöma möjligheten att ingå långsiktiga avtal om energiprestanda som ger långsiktiga energibesparingar.

Promemorian konstaterar vidare att det befintliga energieffektiviseringsstödet till kommuner och landsting i hög grad motsvarar direktivets krav på medlemsstaternas skyldighet att uppmuntra offentliga organ på lokal och regional nivå att följa statliga myndigheters goda exempel. Enligt kraven för att erhålla dagens energieffektiviseringsstöd, förordning (2009:1533) om statligt stöd till energieffektivisering i kommuner och landsting, ska de kommuner och landsting som erhåller stöd:

- (i) fastställa en strategi för energieffektivisering
- (ii) aktivt arbeta för att genomföra strategin
- (iii) genomföra minst två av de åtgärder som framgår av förordningen (2009:893) om energieffektiva åtgärder för myndigheter.

Mot bakgrund av de åtgärdsområden som tas upp i direktivets artikel 5.7, punkterna a, b och c och i artikel 6.3, anger promemorian att det vore naturligt att kraven på motprestationer från kommuner och landsting för att få statligt stöd för energieffektivisering utvecklas under förutsättning att fortsatt statlig finansiering anvisas efter 2014.

krav på en strategi med mål och handlingsplan för energieffektivisering till 2020 och aktivt arbete för att genomföra strategin. Dessa krav på motprestation bör enligt promemorian utökas med krav på kommuner och landsting att på samma sätt som statliga myndigheter köpa produkter, tjänster och byggnader med hög energiprestanda, förutsatt att detta är förenligt med kostnadseffektivitet, ekonomisk genomförbarhet, hållbarhet i vidare bemärkelse, teknisk lämplighet samt tillräcklig konkurrens.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen noterar att kraven i direktivets artikel 5 om offentliga sektorns byggnaders roll som förebild och artikel 6 om offentliga sektorns inköp avser statliga verksamheter. Som en del av kraven ska staten uppmuntra offentliga organ på kommunal och regional nivå att följa de goda statliga exemplen.

Förvaltningen delar promemorians uppfattning att det befintliga statliga energieffektiviseringsstödet till kommuner och landsting utgör en bra grund för statens möjlighet att uppfylla direktivets krav på uppmuntran till kommuner och landsting.

Kraven på motprestation i nuvarande system har dock stora brister. Det gäller framför allt kraven på inrapportering av data som idag har en alldeles för hög detaljeringsgrad. Det leder till onödigt administrativt arbete med resurser som annars skulle ha kunnat utnyttjas till riktat energieffektiviseringsarbete.

Promemorian nämner inget om stödets storlek, enbart ökade krav på motprestation från kommuner och landsting för att erhålla stödet. Om stödet ska omfatta promemorians förslag till utökad motprestation måste stödet utökas i motsvarande omfattning som de ökade kraven på motprestation.

I samband med översyn av energieffektiviseringsstödet bör en förenkling av rapporteringskraven genomföras i samverkan med mottagarna av stödet, kommuner och landsting. Detta för att stödet ska vara åtgärdsinriktat ge en så stor effekt som möjligt och inte i så hög utsträckning som idag användas för detaljuppföljning.

Nuvarande stöd sträcker sig enbart till utgången av år 2014. För att stödet ska vara verkningsfullt behöver beslut tas om ett långsiktigt stöd. Vid fördelning av stödet mellan kommunerna behöver större hänsyn tas till kommunernas storlek. Idag har stödet samma utformning som stödet till lokal energi- och klimatrådgivning se *Främjande genom användarupplysning, information och utbildning* ovan. Bidragets utformning ger ett oproportionerligt lågt bidrag till större kommuner.

Stockholms stad har organiserat stadens arbete med energieffektiviseringar och motprestationen till det statliga stödet genom att inrätta ett energicentrum med energiteknisk expertis. Med krav på energikartläggningar och ökat statligt krav på motprestation i form av upphandling av produkter, tjänster och byggnader med hög energiprestanda som anges i promemorian, bedömer förvaltningen att det kommer att föreligga ett behov av att stärka energicentrums verksamhet, framför allt rörande upphandling. Vad gäller energiledningssystem och energikartläggningar, som är en del av införande av energiledningssystem, erbjuder energicentrum redan i dagsläget stöd till intresserade bolag. För närvarande bistår energicentrum Stockholm Globe Arena Fastigheter i arbetet med att införa energiledningssystem.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår förvaltningen att nämnden godkänner förvaltningens utlåtande som svar på remissen.

SLUT